

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14 Ekim 2012 Pazar

İÇİŞLERİ KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

14 Ekim 2012 Pazar

---0---

K O N U

Sayfa

Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/690) (Devam) (*)

1:24

* (1/690) esas no.lu Tasarının Alt Komisyon Metni bu Komisyon tutanağına eklidir.

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:11

Ali SERİNDAG	(Gaziantep)	1:2, 8, 9, 9:10
Sadir DURMAZ	(Yozgat)	2
Oktay VURAL	(İzmir)	3, 8:9, 10, 11
Birgöl Ayman GÜLER	(İzmir)	3:4, 10:11
Sırrı Süreyya ÖNDER	(İstanbul)	4, 5, 9, 10
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	5, 6, 7:8, 8:9
Namık HAVUTÇA	(Balıkesir)	5, 6:7, 9
Hasan Hüseyin TÜRKÖĞLU	(Osmaniye)	5:6, 9, 11
Mehmet ERDOĞAN	(Muğla)	8, 9, 11
S. Nevzat KORKMAZ	(Isparta)	9, 11
Emin Ülker TARHAN	(Ankara)	9

İKİNCİ OTURUM

12

Alt Komisyon Metni

13:24

Açılma Saati: 14.04

Kapanma Saati: 15.31

BİRİNCİ OTURUM

14 Ekim 2012 Pazar

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKAN VEKİLİ: Fezullah KIYIKLIK (İstanbul)

SÖZCÜ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

KÂTİP: Gülşay SAMANCI (Konya)

_____0_____

BAŞKAN – Sayın Bakan, siyasi partilerimizin değerli grup başkan vekilleri, genel başkan yardımcıları, İçişleri Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarının, meslek teşekküllerinin, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli çalışanlarımız, değerli basın mensupları; toplantı yeter sayımız vardır...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Müsaade buyurun efendim, toplantıyı bir açayım.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, toplantıyı açın, gündeme geçmeden, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – E, hemen ama bir saniye, bir açayım önce Sayın Serindağ.

İçişleri Komisyonunun 20'nci Dönem 15'inci toplantısını açıyorum. Gündemimizde bulunan, (1/690) esas numaralı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve alt komisyon raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Geçtiğimiz toplantıda bu tasarının alt komisyonda görüşülmesi oylanmıştı. Alt komisyonumuz uzun bir toplantı yaptı ve raporunu da Komisyonumuza sundu. Alt komisyonun Değerli Başkan ve tüm üyelerine titiz çalışmaları nedeniyle teşekkür ediyorum.

Şimdi, görüşmelerimizin alt komisyon metni üzerinden yapılması hususunu oylarınıza sunacağım: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce...

BAŞKAN – Kabul edilmiştir.

Şimdi usul hakkında söz vereceğim Sayın Serindağ.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Önce usul hakkında konuşalım...

BAŞKAN – Buyurun efendim, buyurun. Şimdi söz veriyorum size.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Alt komisyon raporu üzerinden çalışmalara devam edeceğiz. Usul üzerinde size söz veriyorum.

Buyurun Sayın Serindağ.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, o oylanmadı; alt komisyonu esas alacak mıyız, almayacak mıyız, oylanmadı. Biz konuştuğumuzdan sonra Komisyonun onayına sunarsınız, Komisyon uygun görürse elbette o şekilde devam ederiz.

BAŞKAN – Peki, usul hakkında size söz veriyorum.

Buyurun efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – İzin verirseniz şimdi usul hakkında görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, kamu kurumlarının değerli temsilcileri, sivil toplum örgütlerinin değerli mensupları, değerli basın temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, çok önemli bir konuyu görüşüyoruz; Türkiye'nin yönetim yapısını, rejimini derinden etkileyecek bir yasa tasarısını görüşüyoruz. Zaten bu kadar ilgi çekmesini, pazar günü olmasına rağmen bu kadar önem verilmesini nedeni budur.

Biliyorsunuz, bu tasarı geçtiğimiz pazartesi günü -zannediyorum 8 Ekimdi- 8 Ekimde Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geldi, 10 Ekimde İçişleri Komisyonunda görüşüldü, aynı gün alt komisyona sevki kararlaştırıldı. Alt komisyon geceli gündüzlü çalıştı.

Değerli arkadaşlarım, alt komisyonun çalışmalarını izleyen arkadaşlarımız vardır, alt komisyon üyeleri, hangi partiden olursa olsun, gerçekten büyük bir özveriyle çalıştılar. Onları kutluyorum. Ancak alt komisyon çalışmaları cumartesi günü saat 4.30' da bitti yani sabahleyin saat 4.30' da bitti.

SADİR DURMAZ (Yozgat) – 5.30.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – 5.30 muydu?

BAŞKAN – Ben oradaydım efendim, tam 04.45'te bitti efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Evet, zatialiniz de oradaydı. Peki, 04.45 olsun, tamam, anlaştık, 04.45 olsun. Zatialiniz de oradaydı. Ve şimdi, pazar günü saat 14.00'te bu tasarımı görüşüyoruz. Bu aceleinin sebebini bir türlü anlayamıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bakınız, alt komisyon raporunu pek çok Komisyon üyesi arkadaşımız, pek çok değil, hepimiz burada gördük, şimdi görüyoruz, şimdi muttali oluyoruz, şimdi tartışmaya açıyoruz. Öyle bir şey olabilir mi? Siz kendinize yakıştırabiliyor musunuz Sayın Başkanım öyle bir şey? Komisyonumuza yakışmıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışmıyor böyle bir çalışma.

Bizim alt komisyon üyemizin verdiği muhalefet şerhi var. Dikkat edin, daha raporun ekinde Sayın Profesör Birgül Ayman Güler'in hazırladığı muhalefet şerhini göremeyeceksiniz çünkü yeteri kadar zaman ayırmadınız, verildiği hâlde eklenmedi. Şimdi, zannediyorum, eklenme çalışmaları yapılıyor.

Sayın Başkan, bunlar bile, bu bile, bu tasarının bugün burada görüşülmemesi gerektiğini ifade eden gerçeklerdir. Bu nedenle siz bu tasarımı bugün burada görüşmeyin efendim. Geri alın, yeteri kadar inceleme süresi verin. Alt komisyon raporunu tüm Komisyon üyeleri yeteri kadar incelesinler, görüşlerini oluştursunlar, getirsinler, burada tartışalım. Acelemiz ne?

Şimdi, şöyle: Siz "Burada yapılan görüşmelerin hiçbir önemi yoktur. Zaten ne yapılacağı önceden kararlaştırılmıştır. Biz burada bir formaliteyi yerine getiriyoruz." diyorsanız o zaman yapacak bir şey yok. Niye bu kadar insan mesai sarf ediyor? O zaman bu insanların mesaisine yazık. Bu kadar mesai sarf etmemize hiç gerek yok. O zaman, kararlaştırılır, kim karar veriyorsa o zat -kimse artık-kararı verir, efendim, uygulanır. Yani Meclisi, Meclisin Komisyonlarını buna alet etmenin hiçbir anlamı yok, hiçbir anlamı yok.

Şimdi, öyle zannediyorum ki -tabii, zaman zaman alt komisyon toplantılarını da izledik, bazı arkadaşlarımız da izlediler-bazı hükümler değişti. Bazı kurumların yerine başka hükümler getirildi. Şimdi göz gezdirirken de gördüm. Yatırımları İzleme ve Koordinasyon Merkezinin yerine Yatırımları İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kuruluyor. Özel bütçeli bir kurum olarak teklif edilmişti, şimdi özel bütçeli olmaktan çıkarılıyor, tüzel kişiliği olmayacak. Yani tasarı yeni hükümler içeriyor. Şimdi bakarken buna muttali olduk. E, şimdi, biz bununla ilgili nasıl karar vereceğiz yeteri kadar incelemesek, araştırmazsak, ilgililerin görüşlerini almazsak, ilgili kurumların görüşlerini almazsak? Yani herkes her işi çok iyi mi biliyor? O zaman hiç kimseye gerek yok, hiçbir kuruma gerek yok, bir kişinin karar vermesi yeterlidir, diğerlerinin mütalaasının hiçbir anlamı yoktur.

Şimdi, gene göreceğiz, birtakım sıralamalar değişmiştir, fıkraların numaraları değişmiştir. Zaten alt komisyon üyeleri daha iyi bilirler, gelen arkadaşlarımız da bunu görmüşlerdir, alt komisyon orada bir tasarı üzerinde çalışma yapmadı, bir tasarı taslağı üzerinde çalışma yaptı. Ancak o bir taslak olabilirdi. Sayın İçişleri Bakanına söylediğim vakit alınmıştı "Bu tasarı İçişleri Bakanlığında hazırlanmamıştır." diye. Bu tasarı -şunu tekrar ediyorum- İçişleri Bakanlığında hazırlansaydı, İçişleri bürokratları böyle bir tasarımı Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermezlerdi, kesinlikle göndermezlerdi; yasa yapma tekniğine uygun, tasarı şartlarını taşıyan bir metin gönderirlerdi. Öyle değil. Alt komisyon üyelerine, Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımıza da sorun. Alt komisyon orada bir tasarı üzerinde çalışmadı, bir taslak üzerinde çalıştı, yeniden bir tasarı hazırlama gayretine düştü, öyle yaptı.

E, şimdi, ortada yeni bir durum var. Müsaade buyurun, bunu geri alın, Komisyon toplantısını da erteleyin. Bu tasarımı, bu yeni tasarımı inceleyelim, bunun üzerindeki görüşlerimizi oluşturalım ve tasarının sağlıklı şekilde görüşülmesini sağlayalım.

Ben, tabii, tasarının içeriğine girmiyorum. Onunla ilgili görüşlerimizi bilahare ifade edeceğiz ama tekrar ediyorum: Şimdi önümüzde, üzerinde görüşülebilecek bir tasarı yoktur, bir metin yoktur. Bu metin -alt komisyonun hazırladığı metin- yeteri kadar önce bize, Komisyon üyelerine gönderilmemiştir. Komisyon üyeleri yeteri kadar bilgilanmemişlerdir, görüşlerini oluşturabilmek için yeteri kadar zaman bulamamışlardır. O nedenle, bu alt komisyon raporunu geri çekelim -bunu öneriyorum- ve yeteri kadar zaman ayıralım, dört başı mamur bir şekilde bunu görüşelim. Sözlerimin başında da söyledim; biz çok önemli bir metin görüşüyoruz, çok önemli bir tasarı görüşüyoruz, Türkiye'nin geleceğini etkileyecek bir tasarı görüşüyoruz. Türkiye'de sadece belediyeleri değil, Türkiye'nin yönetim yapısını, genel idareyi etkileyecek bir tasarı görüşüyoruz.

O nedenle, Sayın Başkanım, lütfen bu komisyon raporunu incelemek için bize yeteri kadar zaman verin, tasarımı geri çekin ve -biz biliyoruz ki zaten gündeme gelmesin ama gelecekse- yeteri kadar zaman önce gelsin ve o konuda görüşlerimizi oluşturalım.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Serindağ, teşekkür ediyorum.

Usul hakkında başka söz talebi var mı efendim?

Sayın Vural, buyurun efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, tabii, Komisyon üyesi olmamakla birlikte, tabiatıyla aslında bir komisyon raporu gibi değerlendirilmesi gerekiyor alt komisyon raporu...

Şimdi bu komisyon raporuna bakıldığı zaman Sayın Başkan, sayın üyelerin, 6 üyenin imzası var ve 2 üyenin muhalefet şerhleri var. Cumhuriyet Halk Partisinin muhalefet şerhi bu raporda yok. Tüzük'ümüzün 42'nci maddesine göre bu konuda muhalefet olanların şerhlerini ekleme hakkına haiz oldukları ifade ediliyor, dolayısıyla ekleme hakkına haiz olan muhalif üyelerin bu raporda muhalefet şerhi olmadığı için rapor tekemmül etmemiştir. Bu bakımdan, öncelikli olarak bu eklemenin yapılması, tekemmül etmiş rapor üzerinden müzakerelerin yapılması daha uygun olur. Hatırlarsanız, Genel Kurulda da muhalefetin şerhinin eklenmediği raporlar üzerine yeniden basım gerçekleştiriliyor ve ondan sonra müzakere başlıyor. Dolayısıyla, burada ancak alt komisyon raporu tekemmül ettikten sonra müzakere edilebilir. Ben gönderilen, elektronik ortamda gönderilen raporda da Cumhuriyet Halk Partisinin bir muhalefet şerhini görmedim, dolayısıyla eklenmemiş olduğuna göre bu usulüne uygun olmayan bir komisyon raporu üzerinden takdir edersiniz ki müzakere yapılmaz. Bu bakımdan bu komisyon raporu çerçevesinde müzakerenin başlatılmasının yerine, bununla ilgili... Zannedirim biraz önce dağıtıldı, şimdi geldi, bilemiyorum Kanunlar Kararlar mı dağıttı, bunu bilemiyorum...

BAŞKAN – Komisyon olarak...

OKTAY VURAL (İzmir) – Komisyon olarak dağıttığınız. Dolayısıyla raporun eki olmadığı için, şu anda geldiği için, takdir edersiniz ki bunu da okuma imkânı yok. Bu durumda bu Komisyon toplantısının bu bakımdan alt komisyon raporu tekemmül ettikten sonra yapılmasının daha uygun olacağını düşünüyorum. Tüzük'e göre de mümkün değil zaten, ekleme hakkına haizdirler, dolayısıyla bu hak verilmemiştir, verilmişse o zaman nasıl müzakere edilecek, bunu Komisyonun takdirlerine arz etmeyi uygun gördüm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Vural, teşekkür ederim.

Usul hakkında başka söz talebi?

Sayın Güler, buyurun Hocam.

Bir size, bir de Sayın Türkoğlu'na söz vereceğim.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Değerli Başkanım, Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; İçişleri Komisyonunun en yeni üyesiyim, ilk söz alışımda saygıyla selamlıyorum, verimli ve güzel bir çalışmanın parçası olmayı diliyorum önümüzdeki dönemde.

Efendim, Grup Sözcümüz Vekilimizin yaptığı konuşmalara ek olarak şunu söylemem uygun olacak: Biz üst komisyon biçiminde toplandığımızda muhalefet partileri bu tasarrının Anayasa'ya aykırı olduğunu, dolayısıyla bir Anayasa Komisyonu incelemesine muhtaç olduğunu söylemişti, biz hepimiz bu görüşü paylaşmıştık ama Başkanlığınız bu öneriyi geri çevirdi.

Elimizdeki tasarı iki komisyona havale edilmişti, birisi Plan ve Bütçe Komisyonu, birisi İçişleri Komisyonu. Plan ve Bütçe Komisyonu tali komisyondur, İç Tüzük'e göre tali komisyon görüşünü makul süre içinde verecek, ana komisyon onu o zaman tartışacak uyarısını bu salonda yapmıştık ama Başkanlığınız bunu da kabul etmemiştir ve kısa bir süre içerisinde ilginç bir gelişme oldu, Plan ve Bütçe Komisyonunda yazı geldi "İşlerimizin yoğunluğu nedeniyle biz görüşemeyeceğiz tasarımı." dediler. Oysa alt komisyon çalışmalarını yaparken gördük ki, o hesap da zaten hesaplanmaya muhtaç. Aylık 250 milyon Türk lirası bir mali yük, yılda 3 milyar Türk lirası bir mali yük getiren düzenleme var elimizde. Dolayısıyla, Plan ve Bütçe Komisyonu bu çalışmayı mutlaka bütçe esasları bakımından, merkezî ve yerel yönetimler arasındaki kaynak paylaşımının ilkeleri bakımından, yerel yönetimler arasında mali kaynakların paylaşımına ilişkin ilkeler bakımından gözden geçirmeliydi.

Biz İçişleri Komisyonu olarak Anayasa Komisyonunun da, Plan ve Bütçe Komisyonunun da girdilerinden yoksun olarak çalışmamıza başladık. On saatlik bir mesaiden sonra alt komisyona geldik. Alt komisyonda Anayasa'ya aykırı, angarya diye nitelendirilebilecek bir çalışma tarzıyla, birde başlayıp gece birde bitirdik, ertesi gün onda başlayıp sabah dört buçukta bitirdik. Gerçekten insan sağlığından söz etmiyorum, memleketin bu hizmete ihtiyacı var, o yüzden çalışılır ama yüksek konsantrasyon gerektiren, Plan ve Bütçe Komisyonu ve Anayasa Komisyonu girdilerinden yoksun bir çalışmayı bu uzun saatler içerisinde verimli, doğru bir şekilde yapmak mümkün değil.

Biz bu çalışmalarını, alt komisyon üyesi olmayan çok sayıda milletvekili arkadaşımızın gelip görüşlerini söyleme istekleri, belde belediye başkanlarının kendilerini anlatma istekleri baskısı altında yaptık. "Ne değişiyor, neden değişiyor? Ben 2007 yılında turistik yöredir belgesi almıştım, kapatılma kararım geri çekilmişti. Şimdi o belge geçerli mi?" diye bize teknik sorular sormak için

yöresinden, ta Ordu' dan kalkıp buraya gelmiş belde başkanlarımızla görüşmeler yapmak zorundaydık. Bu kısa süre içerisinde, bu kadar bastırılmış bir takvimle çalışmak yalnızca bize kötü iş yaptırmaz, Türkiye için kötü sonuçlar çıkar.

Biraz önce gördüğünüz üzere, partimizin alt komisyon raporu alt komisyon ana raporuna eklenmemiş durumda. Dün dört buçuk, beşte gittik, raporumu bu sabaha karşı dört buçukta bütün milletvekili arkadaşlarıma gönderdim. Saat ikiye kadar kalan sürede onların okumaları gerekiyordu, bana dönmeleri gerekiyordu, bu mümkün değildi zaten. Nitekim, sizin elinize geçmemiş ve bana erişemediğiniz söylendi az önce. Bu mümkün değil, sürekli telefon konuşmaları içerisinde geçen acayip saatler son iki günün saatleri. Ulaşıldı ama bu kabul edilemez zamanlama nedeniyle ortaya çıkan aksama bendenizden değil efendim, Başkanlığınızın zaman planlamasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle İç Tüzük hükümleri doğrultusunda raporun tamamlanarak Ana Komisyonun öyle çalıştırılmasını ben de dikkatlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Önder, usul hakkında sizin de değil mi?

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Valla ne hakkında olduğu...

BAŞKAN – Hayır hayır, hakkında diye bir şey yok. Komisyon çalışmasını...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Usul hakkında olsun.

BAŞKAN – Usul hakkında, evet.

Usul hakkında bir size bir de Sayın Türkoğlu' na söz vereceğim. Kısa kısa olsun lütfen.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ben de bütün heyeti saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Şimdi, öncelikle filmi biraz daha başa sararak değerlendirmek gerekiyor. Bu türden mühendislik içeren yaklaşımların, Medis iradesini, milletvekillerinin tek tek iradesini yok sayan yaklaşımın çarptığı duvarı ve çıkardığı gürültüyü iki gece önce gördük. Onun için, bu telaşa, bu hızlanmaya gerek kalmadı artık. Muhtemelen ya AK PARTİ' de ya Milliyetçi Hareket Partisinde ya ikisinde birden aklım galebe çaldı, bu işe dur diyen 8 tane vekil çıktı.

Şimdi, birinci olarak -Sayın Başkan siz de tanırsınız, değerli medya mensupları da tanık- buradaki tüm siyasi partiler bu hızı kesmeye dönük herhangi bir yaklaşım içinde olmadılar, olmadık. Yani, alt komisyonda, üst komisyonda, hâlihazırda şu anda teknik bir engelleme yaklaşımı hiçbir siyasi partiden gelmedi, hepsi o meşru çerçevede, kaygılardan kaynaklanan, kaygılar odaklı bir komisyon çalışması yürüdü.

Şimdi bizim talebimiz, birincisi, Hükümetin bunu geri çekmesi. Hükümetin bunu geri çekip daha derli toplu, daha kendi içinde tutarlı, son an değişikliklerine mahal bırakmayan çünkü yasanın iyi tarafları var, eksik tarafları var, yanlış tarafları var, bu konuda bir ortalama iradeyi baz alabilecek bir yaklaşım geliştirmeleri çünkü artık atı alan Üsküdar' ı geçti yani, bundan sonra siz yarın sabah da bunu çıkarsanız, ya Cumhurbaşkanı referanduma gönderecek bir dert, geri Medise gönderecek sekiz on sekiz olacak bir dert. İki ucu hijyenik olmayan bir değnek yani. Onun için, öncelikli olarak Hükümetin feraset gösterip bu yasayı geri çekmesini diliyoruz.

Yok bu yapılmayacaksa... Bu yapılmayacaksa bizim olağanüstü kurultayımız vardı, bu sebeple muhalefet şerhi yazmaya yeterli zamanım olmadı alt komisyon üyesi olarak -şimdi de kurultayı yarım bıraktım buraya geldim- muhalefet şerhimizi yazmak için bir günlük bir süre verilmesi, yasanın da -diğer siyasi parti sözcülerinin söylediği gibi- hem Anayasa Komisyonunun incelemesine muhtaç olduğu, Plan ve Bütçenin bence lakayt bir anlayışla göndermesi... Bunu incelemeyecek de neye vakti var yani? Böyle gerekçe mi olur? Böyle dalga geçmek bu. Efendim, vaktimiz yokmuş... Türkiye'nin mali yapısını, Türkiye'nin önündeki belki yirmi-otuz senelik idari yapısını baştan aşağıya değiştiren bir şey. Buna vaktiniz yok da neye vaktiniz var?

Onun için, bu laubalilikler zincirine yüce heyetinizin ve zatinalinizin bir dur demesi dileğiyle süre talebimi yineleyerek bitiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Önder, teşekkür ediyorum.

Usul hakkında son söz Sayın Türkoğlu' na ait.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkan, benim de talebim var.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Usul hakkında ben de söz istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ama usul hakkındaki görüşmelerin bu kadar uzun olmaması lazım.

Peki, bir son söz de size vereceğim, usul hakkında başka söz vermeyeceğim.

Buyurun Sayın Türkoğlu.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, İçişleri Komisyonunun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri, değerli basın mensupları, değerli sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşu temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle sormam gereken bir şey var, bu Komisyon çalışmalarına katılan saygıdeğer milletvekillerinin bir kıyafet zorunluluğu var mı, yok mu? Eğer bir zorunluluk varsa bu zorunluluğa hepimiz uyalım, yoksa ben de çıkarmak istiyorum üzerimdeki bazı elbiseleri.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Böyle bir zorunluluk yok. Bir tek ben kılıksızım, o yüzden söylüyor.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Sadece siz değilsiniz Sayın Önder, size alıştık daha evvelki çalışmalarda kıyafetlerinize de. Fezullah Ağabey de bugün maşallah...

Dolayısıyla, eğer takdir milletvekilinin kendisine ise bizim Genel Kuruldaki kıyafetlerimize de kimse karışmasın ama bir İç Tüzük hükmü olarak böyle bir şey varsa bunu temin etmek, uygulamak Başkanların görevidir, zatalinizden bunu istirham ediyorum.

Bu salonda hangi sivil toplum örgütlerinin ve meslek kuruluşu mensuplarının olduğunu da öğrenmek istiyorum çünkü bu tasarıyla ilgili yaptığımız değerlendirmelerde, çalışmalarda şunu gördük, kimsenin bu tasarıdan haberi yok. Devlet kuruluşlarının, bakanlıkların temsilcilerinin haberleri yok, yani devletin düzenini değiştiren bir tasarı ama devletin haberi yok. Böyle komik bir duruma düşmüş durumdayız.

Alt komisyon çalışmalarında, ona ilişkin, benden önceki konuşmacı arkadaşların bütün ifadelerine katılıyorum, hepsi yerinde değerlendirmeler. Tekrara girmek adına ben değinmeyeceğim ama alt komisyon çalışmalarında insani olan tek şey bize ikram edilen yiyeceklerle iktidar partisindeki arkadaşların yumuşak yaklaşımlarıydı, bunun dışında insani hiçbir şey yoktu. Yani, böyle bir çalışma şartı olmaz. On yedi, on sekiz saat bir koltukta, bir masada oturuyorsunuz, nereye, ne yetiştirdiğimizi de bilmiyoruz, bu acelenin ne olduğunu da bilmiyoruz. Dolayısıyla, böyle bir atmosferde çalıştık, sabah 05.00 sularında biten çalışma için 13.00’te, yani dün saat 13.00 itibarıyla alt komisyon raporunun tanzim edileceği ve üyelere gönderileceğini duyunca, beş buçuk, altıda eve gittik, işte dinlenip medeni ihtiyaçlarımızı gördükten sonra saat 13.00’e bizim muhalefet şerhini hazırlamamız gerekiyordu. Benim muhalefet şerhim inanır böyle bir baskı altında yazıldı. Ben de çok sağlıklı bir atmosferde yazamadığımı ifade etmeliyim.

Şimdi, alt komisyon çalışmalarında şunu gördük: Gelen bütün kamu kuruluşu mensupları, temsilcileri kendi alanlarıyla ilgili düzenlemeler orada okudular, orada fikir üretmeye çalıştılar ve bize de bunu aktarmak suretiyle düzeltilmeye çalışıldı. Alt komisyon çalışmalarında muhalefetin önergeleri hükümleri değiştirmek arzusu olur ve bu genellikle çok sayıda olur ama belki ilk defa bir alt komisyon çalışmasında iktidar kanadının muhalefet kanadından fazla önerge verdiği bir alt komisyon çalışmasına şahit olmuştur Türkiye Büyük Millet Meclisi. Çünkü iktidar kanadından gelen arkadaşlar da bu tasarıнын yeterince hazmedilmemiş olması, yeterince çalışılmamış olması sebebiyle birçok eksiklikleri orada gördüler ve düzeltmeye çalıştılar. Dolayısıyla böyle bir çalışmanın kesinlikle çok ince, çok yoğun, çok usta, ehil insanların elinde fikir üretilerek, eksikleri tamamlanarak gözden geçirilmesi gerekir. Buna imkân var mı? Tabii ki, imkân var. İşte, İç Tüzük’ün 34’üncü maddesi ikinci fıkrası diyor ki: “Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, tasarı veya teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir.” İç Tüzük buna cevaz veriyor ve ilk günden beri Anayasa’ya aykırılık iddialarımız, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi gereken hususların yoğunluğu, maddelerin çokluğu iddialarımız karşısında İçişleri Komisyonu olarak en azından bu 34’üncü maddenin ikinci fıkrasını işletmek zorundayız, bu çalışmanın ciddi derecede elden geçmesi lazım.

Alt komisyon çalışmaları sırasında tasarıнын ana omurgasını oluşturan yatırım izleme ve koordinasyon merkezleri, o özel bütçeli, tüzel kişilikli birim kaldırıldı, bir önergeyle kaldırıldı, zaten koyulduğu yer de usul ve şekil açısından arızalıydı. Yani hangi tasarıda “Değiştirilen hükümler” maddesinden sonra böyle bir ana düzenleme yapılır? Bu da çok komikti, ya gayriciddi hazırlandığı için o 4’üncü madde oradaydı ya da “Yahu, nasıl olsa kaldıracağız, orada dursun, kaldırıldığında sorun giderilir.” diye düşünülüyordu, ikisi de ayıp ikisi de yanlış hususlardır.

Alt komisyon çalışmaları sırasında kamu kuruluşları o kadar haberdar edilmemiş, o kadar bilgisizlerdi ki Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığıyla ilgili bir gelişme yaşadık orada biz, çok inanılmaz bir şey. Tasarıнын hükümleri içerisinde büyükşehir belediyesine verilen görevler içinde “haberleşme altyapısı inşa etmek ve işletmek” gibi bir madde vardı. Ulaştırma Bakanlığının muhtemelen Sayın Bakan dâhil hepsi ayağa kalmış bu madde, bu hüküm için. Çünkü nasıl olur yani bir büyükşehir belediyesine haberleşme altyapısı yatırımı yaptırıyorsunuz, onu da işletiyorsunuz. Bunun adı yani bizim daha amiyane tabirle ya da anlaşılır ifadeyle GSM operatörü kurmak; en geniş anlamda ifadesi bu, bu anlamda kabul etmek lazım. Siz yani bunu nasıl yaparsınız,

nasıl koyarsınız buraya? Dolayısıyla Ulaştırma Bakanlığının Müsteşarına varıncaya kadar bütün üst düzeyi alt komisyona geldiler, dediler ki: "Bunu kim koydu?" Böyle bir çalışma olmaz efendim. Bu çalışma -daha söyleyecek çok şey var ama usul açısından olduğu için ayrıntıya girmek istemiyorum- facia, bu çalışmanın İçişleri Bakanlığında yıllarca emeği olan Sayın Bakanın ve oradaki ehil, olgun, bu işleri bilen bürokrasinin elinden çıkmadığını hepimiz biliyoruz çünkü bu tasarı onlara yakışmıyor. Sizden istirhamım, bu konuda gereğinin yapılması.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ederim.

Son söz Sayın Havutça'nın.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, burada söz talebimiz var.

BAŞKAN – Efendim, söz talebinize sıra gelmedi Sayın Öner, şimdi usule...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Ben daha önce talep ettim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Efendim, söz taleplerine daha gelmedi Sayın Öner, yeteri kadar söz taleplerini yerine getireceğiz.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Benim usule dair talebim.

BAŞKAN – Sayın Namık Havutça, buyurun efendim.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi, yasaların yapılmasındaki amacı, ana, kutsal amacı burada bir hatırlamamız gerekiyor Sayın Başkan. Yasalar toplumun bir sorununu çözmek için ortak bir iradenin oluşmasıdır yani toplumda barışı, dayanışmayı, özgürlüğü, genişlemeyi amaçlar yasaların yapılması. Şu anda yasa yapma tekniği bakımından içinde bulunduğumuz durumda kendimi, özgür iradesiyle Balıkesir'den seçilmiş, buraya gelmiş bir milletvekili olarak şu andaki konumumu, durumumu düşünüyorum.

Bakın, alt komisyona gitmiş bir önemli sorun, Türkiye'nin idari yapısını kökten değiştirecek, çok önemli ve Türk idari tarihinde, hukuk tarihinde, yasama tarihinde en radikal bir yasayı görüşüyoruz. Şimdi, geldiğimiz noktada ben İçişleri Komisyonu raporunu beş dakika önce masamın üzerinde görüyorum -alt komisyon raporunu- ve kendi parti grubumu orada temsil eden arkadaşımın, üye arkadaşımın muhalefet şerhinin bir satırını dahi okuyamadım. Milliyetçi Hareket Partisinin, BDP'li arkadaşımızın bu konuyla ilgili neye muhalefet ettiğini bilmiyorum. Şimdi, burada nasıl bir irade, bir milletvekilinin özgür iradesi nasıl oluşacak Sayın Başkan? Böyle bir yasama tekniği olabilir mi? Yani burada -siz ve Sayın Bakan- bize, milletvekillerine dayatılan bir durumla karşı karşıyayız. Niçin bu dayatmaya ben uymak mecburiyetindeyim? Ben okuyarak, kendi bölgemdeki insanlarla istişare ederek beni buraya seçip gönderen insanların bu konuyla ilgili düşüncelerini, benim düşüncemin oluşmasındaki etkisini...

Bakın, şu anda Sayın Bakan, Balıkesir'in beldelerinde referandum yapılıyor. Belde belediyelerimizin kapatılmasıyla ilgili şu anda halkın iradesine başvurduk biz. "Belde belediyelerimizin kapatılmasını nasıl karşılıyorsunuz?" diye şu anda kendi seçim bölgemde bir çalışma yürütülüyor. Orada, Cumhuriyet Halk Partili ya da başka partiden tüm yurttaşlarımızın -ki biz, sizler de on sekiz yaşındaki insanlara seçilme hakkını tasarlıyorsunuz ama- şu anda Balıkesir'in Altınoluk'unda, Zeytinli'sinde, Karapürçek'inde insanlar beldelerinin şu ana kadar özgürce seçtikleri insanlarla kendi toplumsal sorunlarını çözmek isteyen insanların bir iradesi oluşması isteniyor. Ben bu iradenin de ne olduğunu merak ediyorum. Demokrasinin özü milletin iradesini temsil etmek değil midir? Yani biz burada bizi seçen milletin adına, onların bize verdiği yetki adına görev yapmıyor muyuz? Onun için Sayın Başkan, istirham ediyoruz... Şu andaki tüm milletvekili arkadaşlarımız -bilmiyorum- acaba şunun iki satırını okuma imkânı bulabildiler mi? Ben kendi milletvekili arkadaşımın yazdığı raporun iki satırını okuyamadım. Ben şu anda neyi değerlendireceğim? Yani o bakımdan arkadaşlarım, hepsi çok güzel şeyler söylediler. Tabii, işin özü bakımından Anayasa Komisyonunda anayasal bir hak olarak, kurum olarak tanımlanan beldelerin kaldırılmasıyla ilgili maddelerin özellikle Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gereği çok açık ve net ortada. Bütün bunlar ortadayken, şu anda, hadi hukuksuzluk bir tarafa ama milletvekili olarak bizim irademize bir baskının oluştuğunu ben görüyorum. Şu anda kendi üzerimde benim sizin tarafınızdan ve Sayın Bakan tarafından baskı oluşturuluyor. Bana siz "Şu anda okuyun, değerlendirin." diyorsunuz. Hayır, ben bunu değerlendiremem, benim buna yirmi dört saat ihtiyacım var, okuyacağım, grubumdaki arkadaşlarımla tartışacağım.

Mesela alt komisyonda duyuyoruz, Yatırım İzleme Koordinasyon Merkezini kaldırmış arkadaşlarımız. Bu nasıl bir durumdur, Türkiye'yi nasıl etkileyecek? Bakıyorum, Balıkesir'le ilgili Altınoluk beldesinin ilçe yapılması iradesinden vazgeçilmiş. Bu nasıl bir durumdur? Şimdi, bana durmadan telefon ediyor bölgemdeki arkadaşlar. "Ya, Namık Bey, işte, Altınoluk'un ilçe olmasını

kaldırılmışlar. Siz ne diyorsunuz? Burada büyük tepki var.” Otobüsler toplanıp yarın Ankara’ya geliyor arkadaşlar. O nedenle arkadaşlar, bakın Sayın Bakan, ben de hukuk fakültesi mezunuyum, avukatım. Yasaların neden yapıldığını bize bir yıl ders olarak öğrettiler. Yasaların neyi amaçladığını, neyi sonuçladığını hepimiz çok iyi biliyorsunuz, siz de iyi biliyorsunuz. Şu anda Türkiye’de yani al elade bir yasa değil 4+4+4 kadar hatta ondan da, en az onun kadar önemli bir yasayı görüşeceğiz. Mimarların haberi yok, sendikaların haberi yok, sivil toplum örgütlerinin haberi yok. Usulden ve şekilden bir Muhtarlar Konfederasyon Başkanı çağırılmış buraya. Kardeşim, 1.500 tane belediyeyi kapatıyorsun. Nerede belediye başkanları? Köyleri yok ediyorsunuz. Nerede köylülerin temsilcileri? Sen benim köylülük aidiyetimi nasıl kaldırıyorsun? Sen hangi yetkiyle bunu yapıyorsun? Benim köyümü sen hangi hak ve yetkiyle mahalle durumuna getiriyorsun, Bandırma’ya bağlıyorsun? Buna o köylü razı mı? Ya, bunları tartışmadan böyle bir karar, böyle bir yasa yapılır mı? Bu yasa barışı sağlamaz, bu yasa demokrasiyi sonuçlamaz. O nedenle özgür iradenin şekillenmesi... Önce milletvekili olarak ben buna hazır değilim burada şu andaki bulunduğum konum itibarıyla. O nedenle lütfen evet, tartışalım, yarın tekrar bir araya gelelim ama hiç olmazsa milletvekili olarak benim irademe saygınız varsa benim bunu incelemek için süreye ihtiyacım var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Öner, yeteri kadar size söz vereceğim üstünde de maddelerinde de, merak buyurmayın.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Şimdi istiyorum Sayın Başkanım. Burası demokrasinin mabediye söz hakkımız saklı kalmalı, işkence hanede değiliz.

BAŞKAN – İstirham ederim, size kim işkence ediyor Sayın Öner?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – İşte, söz vermemekle, dayatmakla işkence ediliyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Öner, en son sözü size veriyorum ama usul hakkında yeteri kadar görüş oluştu.

Buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim. Yani demokratik hakkımızı kullanmak için bu kadar zorlanmamalıyız.

BAŞKAN – Bu Komisyonunda en son dile getireceğiniz konu bu olmalıydı Sayın Öner.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Bakan, değerli katılımcılar; hiçbir kimse Meclisin iradesinin üstünde bir hakka sahip değildir, milletvekillerinin iradelerinin üstüne hiç kimse çıkamaz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesinin üstüne kimse çıkamaz, bu had bilmezliktir, Meclise saygısızlıktır, bunu kim, hangi milletvekili içine sindirebiliyorsa yazıklar olsun!

Değerli arkadaşlar, yeni bir durum ortaya çıkmıştır; Anayasa referandum eşliğinde kalmıştır, aceleyi gerektiren ve objektif olmayan gerekçe de ortadan kalkmıştır. İçişlerinde ve hükümette çok etkin bir slogan vardır: “Acele giden acele gider. Trafik canavarı olmayın.” Burada, bir yasa canavarlığı söz konusu. Yani trafikte bir araç, iki araç, üç araç, beş araç birbiriyle aynı noktada usul dışı buluşabilir, buna kaza diyorlar ama bu, Türkiye’yi kazaya götüren bir yasa çalışması, Türkiye’yi öngöremeyeceğimiz, telafisi gayrikabil sonuçlarla karşı karşıya getirebilecek bir yasa. Anayasa Komisyonuna gitmemesi, gönderilmemesi Sayın Meclis Başkanımızın ağır sorumluluğunu gerektirir, Plan ve Bütçe Komisyonunun görüşmemesi ağır bir görev ihmalidir çünkü Maliye Bakanlığına düşen işler var, kadro ihdas çalışmaları var ve hakkaniyetle bağdaşmayan bir genel bütçe vergi gelirlerinin paylaşımı var. Ne demek Kocaeli’ye 638 lira verilecek kişi başına, Adana’ya 319 lira verilecek, Gaziantep’e 291 lira verilecek? Böyle adaletsizlik olur mu? Kocaeli’deki yurttaşlar çok saygıdeğer yurttaşlar ama Gaziantep’liden daha mı kanları kırmızı ya da Adanalılardan daha mı kanları kırmızı Kocaelilerin ya da Yozgat’tan, Kırşehir’den, Trabzon’dan, Muğla’dan, Mersin’den daha mı kırmızı? Hani adaletle hükmetmek? Bunun içinde hiçbiri yok. Plan ve Bütçe Komisyonu “Benim zamanım yok.” diye iade edemez, bu ağır bir görev ihmalidir, kolaylıktır, sorumluluktan kaçmaktır.

Şimdi, burada, yeni rantlar yaratılıyor. Yani köyün rantı “New Country”, “New Forest” “Naturland” gibi yeni şeylere dönüşecek. Federal yapıya yol açılan, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yapısını değiştiren ağır bir pozisyonla karşı karşıyayız. Yurttaş hakları ihlal ediliyor. O bakımdan lütfen siz de çok değerli bir meslektaşımız olarak, Meclisin saygın bir üyesi olarak, İçişleri Komisyonunun Başkanı olarak bu yanlışa dur deyiniz. Çünkü bütün komisyonlarda hata olabilir ama Anayasa Komisyonu, Adalet Komisyonu, İçişleri Komisyonu hata yapma lüksüne sahip değildir. Buralar, yasaları uygulayan ve uygulatan, adaletle hükmün timsali olan kurumlardır. Herkesi bu sorumluluğa dikkate davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Öner, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, usul hakkındaki görüşlerinizi aldım. Hükümetimizin bu tasarıyla ilgili tasarrufu kendisine ait bir konudur, tabii ki Komisyon görüşmeleri aşamasında da -tabii ki öyle bir gelişme olursa- dikkate alınacaktır. Geçtiğimiz toplantıda bütün bu tartışmalar yapıldı, tasarının tümünün görüşmelerine geçildi, alt komisyon raporu da oluşturuldu. Şimdi alt komisyon raporuyla ilgili görüşmelere devam edeceğiz, Başkanlığımızın kararı bu yöndedir ama şunu söylüyorum: Alt komisyon raporunun gerek tümü üzerinde gerek maddeleri üzerinde arkadaşlara gerekli şeyleri vereceğiz...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, hayır, görüşemezsiniz.

BAŞKAN – Efendim, müsaade edin, ben kararımı açıklayayım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, olur mu ya? Komisyon raporları tamamlanmadan görüşülmez.

BAŞKAN – Efendim, komisyon...

OKTAY VURAL (İzmir) - Bakın, imzada bulunamayan bile, muhalefet şerhini ekleme hakkı vardır. Önce bunu sağlayacaksınız. Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN - Evet, muhalefet şerhini yazmıştır sayın üyemiz, burada görüşülecektir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır, nerede yazmış canım, nerede yazmış?

BAŞKAN – İmzada dahi bulunmadılar efendim. Ben Komisyon görüşünü açıklıyorum, bunu görüşmelerde de dikkate alırsınız, dile getirirsiniz.

OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, bakın, istirham ediyorum. Bunu böyle yapmakla doğru yapmıyorsunuz.

BAŞKAN – Görüşünüze saygı duyarım Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – İnan ki doğru yapmıyorsunuz. Şimdi, böyle bir tasarıda ben... İç Tüzük'ün açık ihlali var, Kanunlar Kararlar konuşsun. Muhalefet şerhini ekleme hakkına haiz değil mi? Haiz ise bunu temin edeceksiniz.

BAŞKAN – Ben Komisyonun Başkanı olarak temin edildiğine inanıyorum. Görüşünüzü aldım, teşekkür ediyorum Sayın Vural.

Evet, değerli arkadaşlar, usul hakkındaki görüşmeler sona ermiştir. (Gürültüler)

OKTAY VURAL (İzmir) – Olmaz Sayın Başkan, böyle bir şey olmaz. “Ben temin ettim.” olmaz. Burası Ali kıran baş kesen yeri değil. Bana hukuku söyleyeceksiniz. Hukuk söyleyeceksiniz, hukukla konuşacağız. Hukukun üstünlüğüyle de...

ALİ SERİNGAĞ (Gaziantep) – “Ben yaptım oldu.” hukuk değil Sayın Başkan. O zorbalık.

BAŞKAN – Hayır, asla, “Ben yaptım, oldu.” şeklinde değil. Hayır, ben zorbalık yapmıyorum, istirham ediyorum, hayır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bana İç Tüzük gereğince, bana İç Tüzük uyarınca ilgili hükmü söyleyeceksiniz.

BAŞKAN – Görüşünüze, bakın, Sayın Vural... İstirham ederim ama bu şekilde konuşursanız bu çok incitici olur.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ben, Tüzük'ü okuyacaksınız, benim hakkım; benim hakkım.

BAŞKAN – Bütün bu görüşlerinizi ben...

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu görüş değil bakın Sayın Başkan, bu zorbalıktır; aynen yazınız, bu zorbalıktır! İsterseniz biber gazı getirin. Böyle bir şey olur mu canım? Ben size diyorum ki hukuk çerçevesinde, Tüzük çerçevesinde yaptığının mesnedini gösterin –ben hukuk adamıyım- ben bunu söylüyorum. Sizin sözünüz benim için önemli değil. Hukuk, İç Tüzük. İç Tüzük'e göre deyin ki “Şu maddenin, şuna göre sizin isteğiniz doğru değildir.” Onu söyleyin. Söyleyin bana, bunu söyleyin ya.

BAŞKAN – Komisyon Başkanlığı olarak...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Neresi doğru ki efendim, her tarafı sakat.

BAŞKAN – Efendim, her tarafı sakatsa onu lütfen dile getirirsiniz. Ben usul... (Gürültüler)

Efendim, istirham ederim, yeter artık ama yani.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ya, siz Anayasa'nın meşruiyetinin üzerinde misiniz?

OKTAY VURAL (İzmir) - Hayır, böyle bir şey olur mu ya, hukuk tanımıyorum olur mu ya?

BAŞKAN – Tanımıyorum demiyorum Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tanımıyorum diyorsunuz. (Gürültüler)

BAŞKAN – Ama siz kendi anlayışınızı bana dayatmaya çalışıyorsunuz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ya, elinizi vicdanınıza koyun ya ey AKP'li milletvekilleri!

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Demokratik anlayış bunu gerektiriyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Lütfen Tüzük'ü uygulayın Sayın Başkan.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tüzük gereğince bana cevap verin. Tüzük'ün hangi maddesine göre muhalefet şerhini eklemeyen raporu gönderdiniz? Bana bunu söyleyin.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlarım, muhalefet şerhinin bulunmasına dair notunun yeterli olduğuna inanıyoruz ve Hocam, sizin de telefonunuza Komisyonca telefon edildi ve gelmediği anlaşıldığı için de biz makul bir süre bekledik ve raporları gönderdik. Yeteri kadar, tamam...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Makul süre ne kadar Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Serindağ, lütfen...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne kadar makul süre?

OKTAY VURAL (İzmir) – Millî Eğitim Komisyonundan örnek mi yapmak istiyorsunuz Sayın Başkan? Millî Eğitim Komisyon Başkanını çağırırım o zaman.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Boyacı küpü mü?

BAŞKAN – İstirham ederim... Yapmayın Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Neyi yapmayayım? Ben size hukukla ilgili bir şey söylüyorum.

BAŞKAN – Peki, değerli arkadaşlarım... (Gürültüler)

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yaptığınız Tüzük'e uymuyor.

BAŞKAN – Saygı duyarım, görüşünüze saygı duyarım.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Saygı duymanız yetmiyor, bunun uygulanmasını istiyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Saygı duyacaksınız zaten.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, burada herkesin sizin devlet adamlığına, hukuk adamlığına olan saygısı, benim de maiyetinizde çalışmış eski bir memurunuz olarak bunlara ilave muhabbetim ama burada yaptığınız, bu hukuka uygun değil, İç Tüzük'e aykırı. Bu İç Tüzük'ü uygulamak sizin burada göreviniz, hatırlatmak bizim görevimiz. Eğer aksini yaparsanız efendim, bu her açıdan olumsuz sonuçlara sebep olur.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Bir on dakika ara verelim Sayın Başkan, bir görüşelim, ondan sonra devam edelim.

BAŞKAN – Ben, başlangıçtaki tavrımı değiştirmiyorum. Gerek alt komisyon raporları üzerinde...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, değiştirmeyen kim ya?

EMİNE ÜLKER TARHAN (Ankara) – Dinlemek durumundasınız.

BAŞKAN – Tabii, dinliyorum efendim, buyurun.

EMİNE ÜLKER TARHAN (Ankara) – Alt komisyon raporu cüzü olan muhalefet şerhlerini içermiyor. Mütemmim cüzü olan şerhleri içermediği için de aslında tamamlanmamıştır, tamamlandığı asla kabul edilemez. Hukuken yok hükmündedir. Yaptığınız, olmayan bir şeyi üstüne yeni bir şey inşa etmektir, kesinlikle kabul edilemez.

BAŞKAN – Peki efendim.

EMİNE ÜLKER TARHAN (Ankara) – Siz de bunu gayet iyi biliyorsunuz ama aldığınız emir uyarınca davranıyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, lütfen...

OKTAY VURAL (İzmir) – Söyleyin Sayın Başkan, emir aldıysanız söyleyin.

BAŞKAN – İstirham ederim, böyle bir şey olabilir mi yani?

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Sayın Başkan, niye bize bunu inceleme ve tamamlama imkanı vermiyorsunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, burada size yeteri kadar görüşme, maddeleri üzerinde dile getirme hakkı vereceğiz, onun için... (Gürültüler)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Okuyamadık ki biz. Olmayan şeyi nasıl inceleyip okuyacağız?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade buyurun.

Şimdi, siz güzel bir deyim kullandınız "makul süre" dediniz. Sayın Başkan, komisyon toplantısını dün sabah bitirdi. Komisyon raporunu biz burada gördük. Muhalefet şerhleri eklenmemiş. Şimdi, siz diyorsunuz ki "Efendim, ben gördüm." Zatiâliniz görmüşse, sizin kadar Komisyon üyelerinin de görme hakkı var. Siz Komisyon üyeleri adına görme yetkisine sahip değilsiniz.

BAŞKAN – Efendim, öyle bir şey söylemedim ben size.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz söylediniz efendim, tutanaklara bakın isterseniz. "Ben gördüm." diyorsunuz. Gördüyseniz, lütfen getirin, biz de görelim; gizli bir şey değil herhâlde bunlar.

BAŞKAN – Benim Kanunlar Kararlarından aldığım görüş muvacehesinde arkadaşlar yeteri kadar görüşme yapmıştı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, ne görüşü bildirmiş, görelim.

BAŞKAN – Müsaade buyurun efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ne görüşü bildirmiş, bir bakalım.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Bizim iyi niyetimizi kötüye kullanmayın lütfen.

BAŞKAN – Hayır, kesinlikle.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Sözlerimi bitireyim, ondan sonra siz hukuki gerekçelerini belirtmek suretiyle görüşünüzü ifade edebilirsiniz. Şöyle bir deyim kullanamazsınız: “Ben böyle gördüm, böyle uygun gördüm.” Böyle bir deyim kullanamazsınız. Biz burada hukuku tartışıyoruz, hukuka uygun hareket etmek zorundayız. Yoksa, zıtlarınızın kişisel iradesi bu Komisyonun iradesinin yerine geçmez.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – O zaman, teşekkür ediyorsanız, siz Komisyon üyelerine görüşlerini oluşturmak için yeteri kadar süre vererek bir zaman kazandırmalısınız Sayın Başkan. Dinleyip kale almamak, teşekkür etmek bir şey ifade etmiyor.

BAŞKAN – Ben size görüşlerinizi açıklamak için gerekli imkânı vereceğim.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hocam, usul hakkındaki görüşmeler...

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Çok önemli, kişisel bir boyutu var işin.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Sayın Başkan “Makul bir süre verdik. Sizin temsilciniz raporunu iletmedi. Telefon ettik, telefona çıkmadı.” sözlerinizden ötürü üzüntümü belirtmek istiyorum.

Birincisi, verilen süre, makul süre değil. Her mantıklı insan bunun makul süre olmadığını çok iyi bilir. Verilen süreyi bir kez daha izninizle tekrar etmek istiyorum. Cumartesi sabahı saat beşte, on sekiz saatlik bir çalışmadan sonra evlerimize gittik. Cumartesi sabahı saat beşte, dün sabah.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bu sabah...

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Dün sabah. Bu sabah değil, dün sabah.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sabah beş buçukta pazara girdiniz.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Cumartesi sabahı, beş buçukta, dün sabah.

Arkadaşlar, bugün pazar. Bakın, gördünüz mü bir türlü... Dün sabah.

Efendim, bakın, cumartesi günü sabaha karşı beşte buradan çıktık, on sekiz saatlik bir çalışmanın sonunda. Görevimiz, 1’er kişi temsil ediliyoruz biz. Komisyon Başkanımızı kırmadık. “9 kişi olup hantallaşmayalım, 7 kişi daha rahat çalışsın.” dedi. Biz ısrarcı olabiliydik, Cumhuriyet Halk Partisi olarak 2 komisyon üyesiyle yürüyebilirdik. İyi niyet gösterdik ve BDP de bulunsun dedik, onun hakkını da gasbetmesin kimse.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Allah razı olsun.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Ya, bunu takdir etmelisiniz hakikaten.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Neyi takdir edeceğiz? Temsiliyet için takdir beklenir mi ya? Böyle bir şey olur mu?

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Onu oraya söyle, niye buraya söylüyorsunuz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Niye takdir? O demiyor ki “Takdir edin.”, Hoca diyor.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Ya şimdi siz de yanlış yere yöneliyorsunuz. Tamam, peki.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Süreyya Bey zaten bizimle beraber emek harcamadılar orada, o yüzden...

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Siz muhalefete muhalefet etmeye devam edin.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – O yüzden, aslında keşke biz 2 kişi gitseydik daha çok katkımız olabilirdi diye düşündük.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Efendim, alt komisyonda ikide bir çıktı “Biz Oslo’da sizinle böyle mi anlaştık? dedi, kaç kere.

BİRGÜL AYMAN GÜLER (İzmir) – Değerli Komisyon üyeleri, eğer cumartesi sabahı saat beşte şu anda Pazar günü saat 14.00’e kadar geçen süreyi, Türk idari yapısını, idari federalizm esaslarına dayandıran ama bunu söylemeden yapan bu düzenleme için

geçerli süre sayıyorsanız, bunu tarihe not düşelim. Yapılacak olan çalışmanın aşamalarını hatırlatmak isterim. Bakın, biz neyi yapmak zorundayız alt komisyon üyesi olarak? Üç gün süren tartışma notlarımızı derleyip, eksikler varsa tamamlayıp muhalefet şerhimizi yazmak, bunu kendi grup üyelerimizle paylaşmak, onların eksik gördüğü noktaları tamamlamak üzere bir mesai daha harcamak. Sonra onların görüşlerini de yansıttığımız muhalefet şerhini, düzeltmelerini yapıp Komisyonunuza göndermek. Yerleşip yerleşmediğini, böyle bir hatanın olup olmadığını kontrol etmek. Bütün bu işlemlerin, siz, kalan otuz saatin içerisinde yapılabileceğine “Evet” diyorsanız ben de el insaf diyorum. Burada kişisel olarak ve grubum itibarıyla hiçbir ihmal yoktur. Ortaya çıkan ve ne yazık ki beni bu sözleri söylemek zorunda bırakan şey, Komisyon Başkanlığımızın ve Hükümetin, nedeni bir türlü anlaşılammış, yasama sistemini temel ilkeleri itibarıyla ihlal eden aceleci, baskıcı tavrıdır.

BAŞKAN – Peki Hocam, teşekkür ediyorum.

İç Tüzük hükümlerine aykırı olmadığına olan görüşümü belirterek...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, Kanunlar Kararların bu konudaki görüşünü bir belirtir misiniz efendim. İç Tüzük’ün hangi maddesine göre uygundur? Yani Kanunlar Kararların böyle bir irade beyanı olmuşsa bunu öğrenmek hakkımız.

BAŞKAN – 42’nci madde... Ama böyle sorgulama biçiminde olmaz Sayın Vural, komisyon çalışmalarında böyle bir usul yok.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ama efendim, siz Kanunlar Kararlar diyorsunuz.

BAŞKAN – Ben 42’nci madde doğrultusunda yapılan işlemin İç Tüzük’e aykırı olmadığına inanıyorum ve alt komisyon metni üzerinden görüşmelerin yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... (Gürültüler)

OKTAY VURAL (İzmir) – Bravo! Bravo!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... (Gürültüler)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Niye kızarıyorsunuz o zaman?

BAŞKAN – Efendim, istirahat ediyorum, ama burada böyle bir çalışma ortamında...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Niye kızarıyorsunuz o zaman?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen yerinize oturun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hakkımızı yedirtmeyiz Sayın Başkan, hakkımızı yedirtmeyiz.

BAŞKAN – Peki efendim, o sizin hakkınızdır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hukukumuzu yedirtmeyiz, ona göre.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkan, niye acele ediyorsunuz?

BAŞKAN – Bir dakika efendim... (Gürültüler)

Görüşmelerin alt komisyon metni üzerinden yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler işaret buyursunlar... (Sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Neyi oyluyorsunuz ya, hangi Tüzük’e göre oyluyorsunuz bunu?

OKTAY VURAL (İzmir) – Bravo! Bravo! Helal olsun size!

BAŞKAN – Toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.59

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.29

BAŞKAN : Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKAN VEKİLİ : Feyzullah Kıyıklık (İstanbul)

SÖZCÜ: Hüseyin Bürge (İstanbul)

KÂTİP: Gülay Samancı (Konya)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın Bakan, İçişleri Komisyonunun değerli üyeleri, sayın milletvekillerimiz, değerli grup başkan vekillerimiz, genel başkan yardımcılarımız, değerli temsilciler; İkinci Oturumu açıyorum.

İlk oturumda, alt komisyon metni üzerinden görüşmelerin yapılması hususunu oylarınıza sunmuştum.

Usul hakkında söz alan arkadaşlarımızın ifade ettiği konuları dikkate aldık. Sayın Birgül Ayman Gürel'in, İçişleri Komisyonu üyemizin raporu şimdi dağıtıldı, sizlere şimdi iletildi.

Alt komisyonda görüşülmekte olan yasaya ilişkin muhalefet şerhlerini üst komisyon toplantılarında belirtmek istediğini ifade etti alt komisyon üyesi BDP temsilcisi Sayın Sırrı Süreyya Önder.

Şimdi, arkadaşlarımızın bu raporla ilgili görüş ve düşüncelerini ifade etmeleri için elbette gerekli zaman, gerekli zemin hazırlanacaktır. Daha önceki komisyon toplantılarında da benzeri uygulamalar yapılmıştır, farklı bir uygulaması yoktur.

Ancak, tekrar ediyorum, Hükümetin bu tasarıyla ilgili görüşünün ne olacağı konusu henüz Komisyonumuzca bilinmemektedir.

Bu konudaki alt komisyon muhalefet şerhleri ve raporunu daha geniş sürede arkadaşlarımızın inceleyebilmesi için, yarın saat 10.00' da bu salonda toplanmak üzere oturuma son veriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 15.31

**ONÜÇ İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİÜÇ İLÇE KURULMASI İLE
BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının belirlenmesi

MADDE 1- (1) Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

(2) Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise mahalleleriyle birlikte bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

(4) İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı buldukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır.

(5) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkrada sayılan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

(6) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illerin bucakları ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır.

İlçe kurulması ve sınırlarının belirlenmesi

MADDE 2- (1) Aydın ilinde, Aydın Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Aydın Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Efeler adıyla ilçe ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(2) Balıkesir ilinde, ekli (1) sayılı listede belirtilen Balıkesir Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Karesi adıyla ilçe ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(3) Balıkesir ilinde, ekli (2) sayılı listede belirtilen Balıkesir Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyeden oluşan Altıeylül adıyla ilçe ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(4) Denizli ilinde, ekli (3) sayılı listede belirtilen Denizli Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Merkezefendi ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(5) Denizli ilinde, ekli (4) sayılı listede belirtilen köyler ve belediyeler ile aynı listede yer alan Denizli Belediyesinin mahalleleri Akköy ilçesi sınırlarına dahil edilerek Akköy Belediyesine katılmıştır. Akköy ilçesinin merkezi aynı listede belirtilen Denizli Belediyesinin mahalleleri olarak, ilçenin ismi ise Pamukkale olarak değiştirilmiştir.

(6) Hatay ilinde, ekli (5) sayılı listede belirtilen Antakya Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Antakya ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(7) Hatay ilinde, ekli (6) sayılı listede belirtilen Antakya Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Defne ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(8) Hatay ilinde, Merkez ilçe Şenköy bucağına bağlı Sofular ve Hanyolu köyleri Altınözü ilçesine bağlanmıştır.

(9) Hatay ilinde, ekli (7) sayılı listede yer alan köyler ve belediye Yayladağı ilçesine bağlanmıştır.

(10) Hatay ilinde, Arsuz Belediyesi merkez olmak üzere, ekli (8) sayılı listede gösterilen köyler ve belediyelerden oluşan Arsuz ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.

- (11) Malatya ilinde, ekli (9) sayılı listede belirtilen köyler ve belediyeler ile aynı listede yer alan Malatya Belediyesinin mahalleleri, Yeşilyurt İlçe Belediyesine katılmıştır. Yeşilyurt ilçesinin merkezi, Malatya Belediyesinden Yeşilyurt ilçesine katılan mahalleler olarak değiştirilmiştir.
- (12) Malatya ilinde, ekli (10) sayılı listede belirtilen köyler ve belediyeler ile aynı listede yer alan Malatya Belediyesinin mahalleleri, Battalgazi İlçe Belediyesine katılmıştır. Battalgazi ilçesinin merkezi, Malatya Belediyesinden Battalgazi ilçesine katılan mahalleler olarak değiştirilmiştir.
- (13) Manisa ilinde, ekli (11) sayılı listede belirtilen Manisa Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Şehzadeler ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (14) Manisa ilinde, ekli (12) sayılı listede belirtilen Manisa Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Yunussemre ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (15) Manisa ilinde, ekli (13) sayılı listede yer alan köyler ve belediye Köprübaşı ilçesine bağlanmıştır.
- (16) Kahramanmaraş ilinde, ekli (14) sayılı listede belirtilen Kahramanmaraş Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyeden oluşan Dulkadiroğlu ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (17) Kahramanmaraş ilinde, ekli (15) sayılı listede belirtilen Kahramanmaraş Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Onikişubat ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (18) Kahramanmaraş ilinde Pazarcık ilçesine bağlı Keleşler, Bayramgazi ve Cennetpınarı köyleri Türkoğlu ilçesine bağlanmıştır.
- (19) Mardin ilinde, Mardin Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere Mardin Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Artuklu ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (20) Mardin ilinde, Kızıltepe ilçesine bağlı Gökçe Belediyesi Merkez ilçeye bağlanmıştır.
- (21) Muğla ilinde, Muğla Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Muğla Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Menteşe ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (22) Muğla ilinde, Kemer Belediyesi merkez olmak üzere, ekli (16) sayılı listede belirtilen köyler ve belediyelerden oluşan Seydikemer ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (23) Tekirdağ ilinde, Tekirdağ Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Tekirdağ Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Süleymanpaşa ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (24) Tekirdağ ilinde Kapaklı Belediyesi merkez olmak üzere ekli (17) sayılı listede yer alan köyler ve belediyeden oluşan Kapaklı ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (25) Tekirdağ ilinde Marmaracık Belediyesi merkez olmak üzere ekli (18) sayılı listede yer alan mahalle, köyler ve belediyelerden oluşan Ergene ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (26) Trabzon ilinde, Trabzon Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, Trabzon Merkez ilçe sınırları içerisindeki köyler ile belediyelerden oluşan Yavuzselim ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (27) Şanlıurfa ilinde, ekli (19) sayılı listede belirtilen Şanlıurfa Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyeden oluşan Eyyübiye ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (28) Şanlıurfa ilinde, ekli (20) sayılı listede belirtilen Şanlıurfa Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan Haliliye ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (29) Şanlıurfa ilinde, Karaköprü Belediyesi merkez olmak üzere ekli (21) sayılı listede belirtilen Şanlıurfa Belediyesinin mahalleleri ile aynı listede yer alan köylerden oluşan Karaköprü ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (30) Van ilinde, ekli (22) sayılı listede belirtilen Van Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köylerden oluşan Tuşba ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.
- (31) Van ilinde, ekli (23) sayılı listede belirtilen Van Belediyesinin mahalleleri merkez olmak üzere, aynı listede yer alan köyler ve belediyelerden oluşan İpekyolu ilçesi ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(32) Van ilinde, ekli (24) sayılı listede belirtilen Van Merkez ilçeye bağlı köyler ile mahalleler Edremit ilçe sınırına dâhil edilerek Edremit Belediyesine katılmıştır.

(33) Van ili Merkez ilçesinde, Şabaniye Mahallesi'nin, İpekyolu Bulvarından başlayan Şabaniye Caddesinin, Doğu ve Hacıbekir Caddelerinin birleşme noktasına kadar olan kuzey kesimi, Cevdetpaşa Mahallesi ile birleştirilmiştir.

(34) Van ili Merkez ilçesinde, Hacıbekir mahallesi'nin Doğu Caddesinin girişinden Mezbaşa Deresi Gülüstan Sokak bitiş noktasına kadar olan kısmı Şabaniye Mahallesi ile birleştirilmiştir.

Çeşitli hükümler

MADDE 3- (1) İlçe belediyeleri veya ilçe belediyelerinin talep etmeleri halinde büyükşehir belediyeleri bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüşen köylerde yapılacak ticari amaç taşımayan yapılar için yürürlükteki imar mevzuatı doğrultusunda yörenin geleneksel, kültürel ve mimari özelliklerine uygun tip mimari projeler yapar veya yaptırır. Tip mimari projenin uygulanacağı alan sınırını belirlemeye ilgili ilçe belediyesi yetkilidir. Tip mimari projeler doğrultusunda ilgili belediyesince gerekli mühendislik projeleri yapılır ya da yaptırılır. Bu projeler ilgili belediyesince başvuru sahiplerine ücretsiz verilir ve uygulaması denetlenir. Yapılacak inşaatlarda tip projeler dışında özel proje uygulanmak istenmesi durumunda bu projeler yürürlükteki mevzuat uyarınca ilçe belediyesi tarafından onaylanır.

(2) Mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıflar bu Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri için ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, Hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış sayılır. Tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumluluklar ilgisine göre bu kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Söz konusu il özel idarelerinin mahkemelerde süren davaları ile il özel idaresi olarak faaliyet gösterdikleri dönem ve yapılan işlemlere ilişkin olarak açılacak davalarda muhatap, devir işleminin yapıldığı ilgili kurum ve kuruluştur.

(3) Bu Kanun ile tüzel kişiliği kaldırılan köylerde görev yapan geçici ve gönüllü köy korucuları halen görev yaptıkları yerlerde görev yapmaya devam ederler. Bunlar 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu ve diğer mevzuatta kendileri için öngörülen haklardan aynı şekilde yararlanmaya devam ederler. Bu yerler için ihtiyaç olması halinde aynı usulle yeni görevlendirmeler yapılabilir.

(4) Bu Kanunun uygulanması ile ilgili tereddütleri gidermeye, düzenleyici ve yönlendirici işlemler yapmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

(5) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen I (a) grubu maden ruhsatı ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

(6) 3213 sayılı Kanuna göre maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

(7) 3213 sayılı Kanuna göre verilen maden ruhsatları için il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birliklerine verilen Devlet hakkı, I (a) grubu madenler için alınan harçlar ile 5686 sayılı Kanuna göre verilen idare payına ilişkin gelirler ve harçlar, madenin bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere ilgili ilçe belediye hesabına yatırılır.

(8) 3213 sayılı Kanuna göre yapılan I (a) grubu maden ihaleleri ve 5686 sayılı Kanun gereğince valiliklerce yapılan ihalelerden elde edilen gelirler, idari para cezaları ve teminat iratları, büyükşehir belediyesi ve ihalenin yapıldığı bölgedeki ilçe belediyesine eşit oranda aktarılır.

Değiştirilen hükümler

MADDE 4- (1) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir, (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Büyükşehir belediyesi: Sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisini,”

(2) 5216 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- Toplam nüfusu 750.000' den fazla olan illerin il belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir.”

(3) 5216 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 5- Büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırlarıdır.

İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin mülki sınırlarıdır.”

(4) 5216 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin başlığı “Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci ve üçüncü, 8 inci maddesinin birinci, 9 uncu maddesinin birinci, 11 inci maddesinin birinci, 12 nci maddesinin üçüncü, 14 üncü maddesinin son, 17 nci maddesinin ikinci, 23 üncü maddesinin birinci ve son, 25 inci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü, 27 nci maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarındaki “ve ilk kademe” ibaresi ile 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki “ve mücavir alan” ibaresi, 23 üncü maddesinin son, 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki “veya ilk kademe” ibaresi, 24 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “, ilk kademe” ibaresi, 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yeni kurulan” ibaresi madde metinlerinden çıkarılmıştır.

(7) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımı ile bu yolların temizliği ve karla mücadele çalışmalarını yürütmek; kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.”

(8) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendindeki “amatör spor kulüplerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “nakdi yardım yapmak,” ibaresi, aynı bentteki “derece alan sporculara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere” ibaresi eklenmiştir.

(9) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendindeki “Gerektiğinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “mabetler ile” ibaresi eklenmiştir.

(10) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (z) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“z) Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları tahliye etme ve yıkım konusunda ilçe belediyelerinin talepleri halinde her türlü desteği sağlamak.”

“f) Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları tahliye etmek ve yıkmak.”

(11) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (l), (s), (t) bentlerindeki görevleri ile temizlik hizmetleri ve adres ve numaralandırmaya ilişkin görevlerini belediye meclisi kararı ile ilçe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.”

(12) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendindeki “beceri kursları açmak;” ibaresinden sonra gelmek üzere “mabetler ile” ibaresi eklenmiştir.

(13) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının uygun görüşü ile elektronik haberleşme altyapısını yapmak.”

(14) 5216 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin başlığı “Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyelerinin yetkileri ve imtiyazları” olarak değiştirilmiş ve maddede yer alan “, ilçe ve ilk kademe” ibaresi “ve ilçe” olarak değiştirilmiştir.

(15) 5216 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “büyükşehir kapsamındaki ilçe ve ilk kademe” ibaresi “ilçe” şeklinde değiştirilmiştir.

(16) 5216 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(17) 5216 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, ilçe ve ilk kademe” ibaresi “ve ilçe” şeklinde değiştirilmiştir.

(18) 5216 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe” ibaresi “Büyükşehir ve ilçe” şeklinde değiştirilmiştir.

(19) 5216 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "büyükşehir" ibaresinden sonra gelen ", büyükşehir ilçe ve ilk kademe" ibaresi "ve ilçe" şeklinde değiştirilmiştir.

(20) 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler."

(21) 5216 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerinde her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla, büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirildiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile ulaşım ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun ulaşım ile ilgili en çok üyeye sahip odasının) temsilcilerinin katılacağı ulaşım koordinasyon merkezi kurulur. İlçe belediye başkanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar. Gündemdeki konularla ilgili olarak ayrıca üye olmayan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun ulaşım ile ilgili en çok üyeye sahip odasının) temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınır."

(22) 5216 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen (n) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"n) Bu Kanunda büyükşehir belediyesine verilen görevlerle sınırlı olarak, yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kuruluşlar ve sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri."

(23) 5216 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir."

(24) 5216 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon, büyükşehir belediyesi tarafından sağlanır. Büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyeleri veya ilçe belediyelerinin kendi aralarında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilaf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkilidir."

"İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkrada belirtilen amaç dışında kullanılmaz."

(25) 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Belediye sınırları içinde nüfusu 500' ün altında mahalle kurulamaz."

(26) 5393 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Mevzuatla orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlar orman köyü iken mahalleye dönüşen yerler için devam eder. İlçe belediyesine katılarak mahalleye dönüşen köy, köy bağılsı ve belediyelerce kullanılan mera, yaylak, kışlak gibi yerlerden bu mahalle sakinleri ve varsa diğer hak sahipleri 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri çerçevesinde yararlanmaya devam eder."

(27) 5393 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin son cümlesi yürürlükten kaldırılmış, aynı bende aşağıdaki cümleler eklenmiş, fıkranın (b) bendinin birinci cümlesinde yer alan "sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir;" ibaresinden sonra gelmek üzere "mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir;" ibaresi eklenmiş ve ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000' in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konuk evleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konuk evleri açabilirler."

"Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdi yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir."

(28) 5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ve dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“r) Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ilgili mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda tesis edilecek elektronik haberleşme istasyonlarına, kent ve yapı estetiği dikkate alınarak yer seçim belgesi vermek ve bu belge karşılığında üst sınırı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca belirlenen ücreti almak. Bu ücret büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından alınır.”

“Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabatlere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler.”

(29) 5393 sayılı Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirilir.”

“5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz.”

(30) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Valinin önerdiği hususlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “meclisin ilk toplantısında” ibaresi eklenmiştir.

(31) 5302 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Denetim komisyonu çalışmalarına, il özel idaresi dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen miktarı geçmemek üzere, il genel meclisince belirlenecek miktarda günlük ödeme yapılır. Denetim komisyonunun emrinde görevlendirilecek kişi ve gün sayısı il genel meclisince belirlenir. Uzman kişilerde aranacak nitelikler il genel meclisinin çalışmasına dair yönetmelikte düzenlenir.”

(32) 5302 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İl encümeni valinin başkanlığında, genel sekreter ile il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ve valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği iki üyeden oluşur.”

(33) 5302 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Encümenin ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu fıkra hükümleri geçerlidir.”

(34) 5302 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bütçe tasarısının süresi içerisinde kesinleşmemesi halinde vali, görüşüyle birlikte durumu İçişleri Bakanlığına bildirir. İçişleri Bakanının otuz gün içinde vereceği karar kesindir.”

(35) 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 1,50’si büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 4,50’si büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ve yüzde 0,5’i il özel idarelerine ayrılır.

(3) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan mallardan tahsil edilen özel tüketim vergisi hariç olmak üzere, büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 6’sı ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30’u büyükşehir belediye payı olarak ayrılır.”

(36) 5779 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Birinci fıkrada belirtilen gelişmişlik endeksine göre dağıtılacak miktar için Kalkınma Bakanlığı tarafından tespit edilen en son veriler esas alınır. Bu endeksin kullanımında, belde belediyeleri için bağlı bulunduğu ilçenin endeks değeri uygulanmak üzere, il, ilçe ve belde belediyeleri gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş olandan en çok gelişmiş olana doğru ve eşit nüfus içeren beş gruba ayrılır. Eşitliği bozan ilçe, denge kurulacak şekilde beldeleleriyle birlikte bir önceki gruba veya bir sonraki gruba ilave edilir. Birinci fıkraya göre belirlenen miktarın yüzde 23’ü birinci gruba, yüzde 21’i ikinci gruba, yüzde 20’si üçüncü gruba, yüzde 19’u dördüncü gruba ve yüzde 17’si beşinci gruba tahsis edilir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren belediyelerin nüfuslarına göre dağıtılır.”

(37) 5779 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(3) 2 nci maddenin ikinci fıkrasına göre ayrılan büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri payının; yüzde 90’lık kısmı ilçelerin nüfusuna, yüzde 10’luk kısmı ise ilçelerin yüzölçümüne göre dağıtılır. Hesaplanan tutardan yüzde 30’luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İlbank A.Ş. tarafından aktarılır.

(4) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan yüzde 6’lık büyükşehir belediye payının; yüzde 60’ı doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına aktarılır. Kalan yüzde 40’lık kısmının yüzde 70’i nüfusa, yüzde 30’u yüzölçümü esasına göre büyükşehir belediyeleri arasında dağıtılır.”

(38) 5779 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının binde biri Maliye Bakanlığı bütçesine nüfusu 10.000’ e kadar olan belediyeler için kullanılmak üzere denkleştirme ödeneği olarak konulur. Maliye Bakanlığı, bu ödeneği, Mart ve Temmuz aylarında iki eşit taksit halinde dağıtılmak üzere, İlbank A.Ş. hesabına aktarır. İlbank A.Ş., hesabına aktarılan ödeneğin yüzde 65’ini eşit şekilde, yüzde 35’ini ise nüfus esasına göre dağıtır.”

(39) 26/5/1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 86 ncı maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce aşağıdaki şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Yol Harcamalarına Katılma Payı alınabilir.”

(40) 2464 sayılı Kanunun 87 ncı maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınabilir.”

(41) 2464 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınabilir.”

(42) 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- Büyükşehir belediye başkanının seçiminde seçim çevresi, büyükşehir belediye sınırlarından oluşur.”

(43) 2972 sayılı Kanunun 32 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Muhtar ile ihtiyar meclisi ve ihtiyar heyeti üyelerinin seçimi için adlarının birlikte yazıldığı asıl ve yedek üye sayısı kadar ad yazılı tek oy pusulası kullanılır. Pusula Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanan özel zarfa konularak oy sandığına atılır.”

(44) 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki “Diyanet İşleri Başkanına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Valilere, Büyükşehir Belediye başkanlarına,” ibaresi eklenmiştir.

(45) 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki “Büyükşehir” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(46) 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “köy tüzel kişilikleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile bunların üyesi oldukları mahalli idare birlikleri ” ibaresi eklenmiştir.

(47) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna 28 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 28/A maddesi eklenmiştir.

“Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

MADDE 28/A- Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur. Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, kaynağını aktarmak şartıyla illerde yapacakları her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini bu başkanlık aracılığıyla yapabilirler. Bu işler karşılığı genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince yapılacak kaynak transferleri ödenek aktarması suretiyle, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak kaynak transferleri ise tahakkuk işlemleri ile gerçekleştirilir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince

aktarılan tutarlardan yıl içerisinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye; diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca aktarılan tutarları bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve yıl içerisinde harcanmayan kısımlarını ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından, merkezi idarenin adli ve askeri teşkilat dışında taşradaki tüm birimlerinin hizmet ve faaliyetlerinin etkinliği, verimliliği ve kurumların stratejik plan ve performans programlarına uygunluğu ile ilgili hazırlanacak rapor, valinin değerlendirmesiyle birlikte Başbakanlığa ve bu kurumların bağlı veya ilgili olduğu bakanlığa gönderilir. Bu raporlar yıllık olarak hazırlanır ve takip eden yılın şubat ayı sonuna kadar yukarıdaki mercilere gönderilir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, afet yardım, acil çağrı, yatırım izleme, rehberlik ve denetim, strateji ve koordinasyon ile idari müdürlükler kurulabilir. Gerekliğinde geçici birimler kurulabilir. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığının sevk ve idaresi, vali veya vali tarafından görevlendirilecek bir vali yardımcısı tarafından yerine getirilir.

Gerekliğinde valilik, kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın ihtiyaç durumuna göre uzman, sözleşmeli personel ve memurları bu başkanlıklarda görevlendirmeye yetkilidir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının 5/1/1961 tarihi ve 237 sayılı Taahhüt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçları; valilik ve kaymakamlık konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet hizmetlerinin gerektirdiği harcamalar yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığınca karşılanabilir.

Merkezi idare tarafından bu illerde yapılan her türlü yardım ve desteğin koordinasyonu, denetimi ve izlenmesi ve acil durumlarda bizzat yerine getirilmesi yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından sağlanır.

İldeki kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin aksadığının ve bu durumun halkın sağlığı, huzur ve esenliği ile kamu düzeni ve güvenliğini olumsuz etkilediğinin vali veya ilgili bakanlığınca tespit edilmesi durumunda, vali uygun süre vererek hizmet ve yatırımın gerçekleştirilmesini ister. Hizmet ve yatırımın verilen sürede gerçekleşmemesi halinde, vali söz konusu yatırım ve hizmetin ildeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilmesini isteyebileceği gibi yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı aracılığıyla da yerine getirebilir. Yapılan veya yapılacak harcamalar karşılığı tutarlar ilgili kurumun pay ve ödeneklerinden tahsis yapan kurum tarafından kesilerek İçişleri Bakanlığına veya hizmeti yerine getiren diğer kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir. Bu fıkra kapsamında İçişleri Bakanlığınca ve diğer genel bütçeli idarelere aktarılan tutarların bu kurumların bütçeleriyle ilişkilendirilmesi birinci fıkra hükümleri çerçevesinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılan tutarların bütçeleriyle ilişkilendirilmesi bu kurumların tabii olduğu mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir. Diğer genel bütçeli idarelere ilişkin bütçe işlemlerini yapmaya bu kurumların üst yöneticileri yetkilidir.”

(48) 3152 sayılı Kanununun 28 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tüm acil çağrıları karşılamak üzere büyükşehirlerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı bünyesinde, diğer illerde ise valilikler bünyesinde 112 acil çağrı merkezleri kurulur. Bu merkezlerin iş ve işlemleri İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanundaki devir, tasfiye ve paylaşım işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaşım komisyonu kurulur. Bu komisyona yardımcı olmak üzere valinin görevlendirmesi ile alt komisyonlar da kurulabilir.

(2) 1 inci maddeye göre tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köyler, mevcut personelini, taşınır ve taşınmazlarını, iş makineleri ve diğer taşıtları ile kamu kurum ve kuruluşlarına olan alacak ve borçlarını katılacakları ilçe belediyesine bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren bir ay içinde bildirir. Bu belediye ve köylerin taşınmazlarının tahsisi ve kiralınması, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, yeni nazım ve uygulama imar planının yapılması, imar planı değişikliği ve revizyonu ile her türlü imar uygulaması (inşaat ruhsatı hariç), iş makineleri ve diğer taşıtların satışı ile borçlanmaları katılacakları ilçe belediyesinin onayına bağlıdır. Henüz ilçe belediyesi oluşmamış yerlerde bildirimler il belediyesine yapılır ve onaylar il belediyesince verilir. Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı yapılmış memur alımları hariç olmak kaydıyla, yine bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köyler tarafından nakil yoluyla atanacaklar da dahil olmak üzere hiçbir şekilde yeni personel alımı yapılamaz ve bu belediye ve köyler tarafından aynı tarihten itibaren tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi geçecek şekilde veya mevcut hizmet alımlarının kapsamını ve personel sayısını genişletecek şekilde hizmet alımı sözleşmesi düzenlenemez.

(3) 1 inci maddeye göre tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları Komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilir. Devir işlemi ilk mahalli idareler genel seçimi itibariyle uygulamaya konulur.

(4) Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idareleri personelini, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçlarını bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde valiliğe bildirir. Bu idarelerin taşınmazlarının satışı, tahsisi ve kiralanması, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, her türlü imar uygulaması (inşaat ruhsatı hariç), iş makineleri ve diğer taşıtların satışı ile borçlanmaları İçişleri Bakanlığının onayına bağlıdır. Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce ilanı yapılmış memur alımları hariç olmak kaydıyla, bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idareleri tarafından nakil yoluyla atanacaklar da dahil olmak üzere hiçbir şekilde yeni personel alımı yapılamaz ve bu il özel idareleri tarafından aynı tarihten itibaren tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi geçecek şekilde veya mevcut hizmet alımlarının kapsamını ve personel sayısını genişletecek şekilde hizmet alımı sözleşmesi düzenlenemez.

(5) Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları Komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, büyükşehir belediyesine ve bağlı kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmesine karar verilir. Devir işlemi, yapılacak ilk mahalli idareler genel seçimi tarihinde uygulamaya konulur. Maliye hazinesine devredilen taşınmazlar Kanunun yayımlandığı tarih itibariyle kullanmakta olan kurumlara tahsis edilmiş sayılır. Hazinesin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca, bu Kanunun 1 inci maddesiyle tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerine, belediyelere ve köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmiş olanlar; kuruluş kanunlarıyla kendilerine verilen kamusal nitelikteki görevleri yerine getirmeleri amacıyla ve Komisyon kararıyla; ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşlarına, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, büyükşehir belediyelerine, büyükşehir belediyelerinin bağlı kuruluşlarına ve ilçe belediyelerine tahsis edilmiş sayılır.

(6) Bu Kanuna göre tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin personeli Komisyon kararıyla ilgisine göre yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilir.

(7) Bu Kanunla büyükşehir belediyesine dönüşen il belediyesinin sahip olduğu her türlü taşınır, taşınmaz malları ve personeli Komisyon kararıyla ilgisine göre büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri ile bağlı kuruluşlar arasında paylaştırılır.

(8) Bu Kanunla büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerde yürütülen su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminaleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaştırılır.

(9) Bu Kanuna göre belediye ve bağlı kuruluşlara devredilen personelden ihtiyaç fazlası olanlar, ilgili belediye ve bağlı kuruluş tarafından en geç üç ay içinde valiliğe bildirilir. Komisyon, ilgili idarelerden gönderilen listeleri 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesindeki oranlar, kurumun bütçe dengesi, norm kadrosu ve yürütmekle görevli olduğu hizmetin gereği ile nüfus kriterlerini değerlendirmek suretiyle ihtiyaç fazlası personelin tespitini yapar. Komisyon çalışmasını 45 gün içinde tamamlayıp oluşturulan listeleri valinin onayına sunar. Vali tarafından onaylanan listeler 10 gün içerisinde İçişleri Bakanlığına, İçişleri Bakanlığınca da atama teklifleri yapılmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu personelden;

a) 14/7/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadrolarındaki personel 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özel İstihdam Uygulamaları Hakkında Kanunun değişik 22 nci maddesinin ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, Devlet Personel Başkanlığına bildirim tarihinden itibaren 90 gün içinde nakledilir. Ayrıca, nakledilen personelden devir tarihi itibarıyla müdür ve daha üstü yönetici kadrolarında bulunan personel hakkında aynı tarihteki kadro unvanları dikkate alınarak söz konusu maddenin altıncı fıkraya hükümleri de uygulanır ve üç yıllık süre, devir tarihinden itibaren başlar. Ancak 4046 sayılı Kanunun anılan maddesi uyarınca yapılacak fark tazminatı hesabında, 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesine göre yapılan ödeme, dikkate alınmaz. Personel nakledildiği kurumda göreve başlayınca kadar eski kurumunda çalışmaya devam eder ve bu personelin her türlü mali ve sosyal hakları çalıştığı kurum tarafından karşılanır.

b) 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi kapsamında istihdam edilen tam zamanlı sözleşmeli personel bildirim unvanı esas alınarak Devlet Personel Başkanlığınca (a) bendinde yer alan süreler esas alınarak 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarına sözleşmeli personel olarak atanır. Bu kapsamda atanan sözleşmeli personelin mali ve sosyal hakları sözleşme süresi sonuna kadar devredildiği tarihteki sözleşme hükümlerine göre uygulanır. Bu personelin yeni sözleşmeleri ise 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi çerçevesinde yapılır.

c) 22/5/2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi sürekli işçi statüsünde istihdam edilen personel Devlet Personel Başkanlığınca diğer kamu kurum ve kuruluşlarında unvanları belirlenecek kadrolara (a) bendinde yer alan süreler dâhilinde atanır. Ataması tekemmül ettirilen işçiler, çalıştığı kurumlarınca atama emirlerinin tebliğini izleyen günden itibaren beş iş günü içinde yeni görevlerine başlamak zorundadırlar. Bu işçiler, yeni görev yerlerine başlayacağı tarihe kadar ilgili belediye veya bağlı kuruluşun işçisi sayılır ve beş iş günü içinde yeni kurumunda görevine başlamayanların iş sözleşmeleri, feshin geçerli sebebe dayandığı kabul edilerek, belediye veya bağlı

kuruluş tarafından 4857 sayılı İş Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen ihbar süresi beklenilmeksizin ve ihbar tazminatı ödenmeksizin sona erdirilir.

ç) Bu fıkra kapsamında yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar; Devlet Personel Başkanlığınca kamu kurum ve kuruluşlarına nakledildikleri veya atandıkları tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan memur kadroları, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararıya ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır. Atama işlemi yapılan personele ilişkin bilgiler ve bu bilgilerdeki değişiklikler en geç on beş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

d) Bu fıkra kapsamında nakledilen personel bakımından nakil tarihinden önce doğmuş ve nakil tarihinde ödenmesi gereken borçlardan nakledilen kurum sorumlu tutulamaz. Kıdem tazminatına ilişkin hükümler saklıdır.

e) Bu fıkra kapsamında ortaya çıkabilecek tüm tereddütleri gidermeye, gerekli bilgi ve belgeleri istemeye, araştırma ve inceleme yapmaya, uygulamayı yönlendirmeye Devlet Personel Başkanlığı yetkilidir.

(10) Devredilecek Devlet memurları hakkında 5393 sayılı Kanunun 50 nci maddesi hükümleri uygulanır. Devir tarihi itibarıyla müdür ve daha üstü yönetici unvanlı kadrolarda bulunanlar hakkında 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin altıncı fıkrası hükümleri de uygulanır. Bu şekilde devredilen memurlar ile 5216 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi hükümleri uygulanmak suretiyle devredilecek sözleşmeli personelin fark tazminatı hesabında, 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesine göre yapılan ödeme dikkate alınmaz. Devredilen veya nakledilen işçilerin ücret ile diğer malî ve sosyal hakları; toplu iş sözleşmesi bulunan işçiler bakımından yenileri düzenleninceye kadar devir veya nakil işleminden önce tabi oldukları toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre, toplu iş sözleşmesi olmayan işçiler bakımından 2012 yılı Eylül ayında geçerli olan bireysel iş sözleşmesi hükümlerine göre belirlenir.

(11) Yapılacak devir, tasfiye ve paylaşma işlemleri ve hizmetlerin yürütülmesi bakımından bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 5216 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(12) 1 inci maddeye göre tüzel kişiliği kaldırılan belediye ve köylerin taşınmazlarının satışı ile vadesi tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi aşan borçlanmaları İçişleri Bakanlığının onayına tabidir.

(13) 1 inci maddeye göre tüzel kişiliği kaldırılan belediye ve köylerin mahkemelerde süren davalarında katıldıkları ilçe belediyesi taraf olur.

(14) Bu Kanunla mahalleye dönüşen köylerde, bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre oluşturulan Ulusal Adres Bilgi Sistemine kayıtlı konut, entegre tesis niteliğinde olmayan ve imar planı gerektirmeyen tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar ile bu yerlerde oturanların ihtiyaçlarını karşılayacak bakkal, manav, berber, fırın, kahve, lokanta, tanıtım ve teşhir büfeleri ve yerleşim yeri halkı tarafından kurulan ve işletilen kooperatiflerin işletme binası gibi yapılar usulüne göre ruhsatlandırılmış sayılır. Ancak; bu maddenin öngördüğü uygulamaların özel kanun hükümlerine aykırı olması durumunda, özel kanun hükümleri geçerlidir.

(15) Bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 246 nci maddesi hükmü uygulanmaz ve 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım payları 5 yıl süreyle alınmaz. Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret 5 yıl süreyle en düşük tarifenin %25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir. 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 2 nci maddesi ile köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen yerlerde de bu fıkra hükmü uygulanır.

(16) Belediye hizmetlerinin aksamaması halinde, valiler seçim tarihinden itibaren altı aylık sürede, bu Kanunla kurulan belediyeler arasında koordinasyonu sağlar ve gerekli tedbirleri alır.

(17) Ekli (25) sayılı listede yer alan büyükşehir ilçe belediyelerine 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun uyarınca seçimleri müteakip ayda tahakkuk ettirilecek miktar İİbank A.Ş. tarafından üç katı artırımlı olarak ödenir. İlave kaynak yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Yedek Ödenek Tertibinden Maliye Bakanlığınca karşılanır.

(18) Bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen illerdeki belediyeler yetkili organlarının kararıyla bu Kanunla sorumluluk alanlarına dâhil edilen yerleşim yerlerine yetkisi dâhilindeki her türlü yatırım ve hizmeti götürebilir.

(19) Bu Kanunla kurulan ilçelerin ihtiyacını karşılamak üzere ekli (26) sayılı listede yer alan çeşitli kurum ve kuruluşlara ait kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararıya bağlı cetvellerin ilgili bölümlerine eklenmiştir. Bu kadrolara yapılacak atama işlemleri, 2013 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunundaki sınırlamalara tabi değildir. Bu maddenin yayımlandığı tarihten itibaren iki yıl süreyle 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararının 9 uncu maddesinde yer alan sınırlamaya bağlı olmaksızın bu maddeyle ihdas edilen kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(20) Teşkilatlanma tamamlanıncaya kadar yeni kurulan ilçelerde merkezi idareye ait her türlü iş ve işlemler ile idari ve adli davalar ve bunlara ilişkin bütün iş ve işlemler mevcut bağıllık durumuna göre yürütülür. Yeni kurulan ilçelerde ilçe idare kurulları teşekkül edinceye kadar bu yerlerdeki işlemlerle ilgili olarak, eskiden bağıllı oldukları il ve ilçelerin idare kurulları görevli ve yetkilidir.

(21) Bir defaya mahsus olmak üzere 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının uygulanmaması kaydıyla, bu Kanunla kurulacak ilçe kaymakamlıkları için, Kanunun yürürlüğe girdiği yılın Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağıllı (T) işaretli cetvelin (T-2) sırasından 23 adet binek otomobil alınır.

(22) Bu Kanuna göre yeni kurulan ilçelerin hükümet konakları ile kaymakamlık lojmanlarının yapılması, satın alınması ve kiralanması için gerekli ödenek, yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Yedek Ödenek Tertibinden Maliye Bakanlığınca karşılanır.

(23) Bu Kanundaki, il özel idaresi, belediye ve köy tüzel kişiliklerinin kaldırılmasına, il belediyesinin büyükşehir belediyesine dönüştürülmesine, büyükşehir belediye sınırlarının ilin mülki sınırlarına genişletilmesine, ilçe belediyesi kurulmasına dair hükümler ilk mahalli idareler genel seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır. İlçe kurulmasına ilişkin hükümler bu Kanunun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

(24) İstanbul ve Kocaeli hariç, büyükşehir, büyükşehir ilçe belediyeleri ve bağıllı idareler yatırım bütçelerinin en az %10'unu 10 yıl süre ile bu Kanun kapsamında belediye sınırlarına dâhil olan yerleşim yerlerinin altyapı hizmetleri için ayırır ve kullanırlar.

(25) Bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşları tarafından il özel idarelerine ödenek aktarılmış olan işlerden, özel idarelerin tüzel kişiliğinin kalkacağı tarihe kadar tamamlanamayacak olanlara ait kaynaklar, ilgili kuruma veya kurumun talebi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iade olunur. İade olunan kurum; genel bütçeli kurum ise genel bütçeye gelir, ilgili kurum bütçesine ödenek, özel bütçeli kurum ise ilgili kurum bütçesine gelir ve ödenek kaydedilir. Bu ödeneklerden harcanmayan tutarlar ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydedilir. Bu fıkra kapsamındaki ödenek işlemleri Maliye Bakanlığı'na yapılır. Ayrıca kaynağı gönderen bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşları, söz konusu kaynağın iadesi yerine aralarında yapacakları protokole göre işi ilgili belediyeye devredebilir. İl özel idare bütçesine bu amaçla gönderilen kaynaklardan harcanmayan tutarlar protokol yapılan belediyeye aktarılır. Yüklenici firma ile il özel idareleri arasındaki sözleşme kaynağın gönderildiği kuruma devredilir. Mevzuattan kaynaklanan tüm hak, alacak, borç ve diğer ilişkilerde muhatap, devrin yapıldığı kurumdur.

(26) Bu Kanunla tüzel kişiliği kaldırılan belediye, il özel idaresi ve köylerden oluşan veya bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren amaçları ortadan kalkacak olan mahalli idare birlikleri, ilk mahalli idareler genel seçiminden önce tüzüklerindeki hükümlere göre tasfiye olunur. Tüzüklerinde hüküm bulunmayan hallerde bu Kanunun devir, tasfiye ve paylaşımaya ilişkin hükümleri uygulanır. Bu birlikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren, yeni personel istihdam edemezler, taşınır ve taşınmaz mal edinemezler, kendilerine ait taşınır ve taşınmaz malları satamazlar, hizmet alımına ilişkin sözleşme ve borçlanma yapamazlar.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Türkiye İstatistik Kurumu tarafından tespit edilen 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sayım sonuçlarına göre nüfusu 2.000'in altındaki ekli (27) sayılı listedeki adları yazılı belediyelerin tüzel kişilikleri ilk mahalli idareler genel seçiminden geçerli olmak üzere kaldırılarak bu belediyeler köye dönüştürülmüştür.

(2) Bu madde ile tüzel kişilikleri kaldırılan belediyelerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları il özel idaresine devredilir. Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca, bu maddeyle tüzel kişilikleri kaldırılan belediyelere tahsis edilmiş olanlar, Komisyon kararıyla, ihtiyaçlarına göre ilgili il özel idarelerine veya köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmiş sayılır. Ancak, köye dönüştürülen belediyelerin ihtiyaç duyulan taşınmazları ile araç ve gereçleri Komisyon kararıyla ilgili köy tüzel kişiliğine bırakılır. Mahkemelerde süren davaları ile belediye olarak faaliyet gösterdiği döneme ve yapılan işlemlere ilişkin olarak açılacak davalarda, muhatap ilgili il özel idaresidir.

(3) Bu yerleşim yerleri için 5779 sayılı Kanun uyarınca verilen paylar, tüzel kişiliğin kalktığı yıl için İçişleri Bakanlığınca İİbank A.Ş.'ye bildirilen nüfus esas alınmak suretiyle beş yıl süreyle ilgili il özel idarelerine gönderilir.

(4) Köye dönüştürülen belediyelerin kanunlarla yapılandırılan borçları ile kamu kurumlarına ve İİbank A.Ş.'ye olan borçları, bu belediyelerin tüzel kişiliklerinin fiilen sona erdiği tarihi takip eden yıldan itibaren İİbank A.Ş. tarafından ilgili il özel idaresi tahakkukundan üçüncü fıkrada öngörülen miktarı geçmeyecek taksitler halinde ödenir.

(5) Birinci fıkra hükmü uyarınca köye dönüştürülen belediyeler, 30/6/2013 tarihine kadar 5393 sayılı Kanunun 8 inci maddesindeki usule bağıllı olmaksızın, belediye medisinin kararı ile ortak sınırı olan ve ekli (27) sayılı listeye tüzel kişiliği sona ermeyen belediyeye mahalle olarak katılma talebinde bulunabilir. Katılma işleminin gerçekleşebilmesi için katılacak belediye ile katılınacak olan belediyenin sınırları arasında başka bir belediye veya köy bulunamaz. Bu belediyelerin meskün sahalari arasındaki uzaklık on kilometreden fazla olamaz. Katılım işlemi katılınacak belediye medisinin olumlu kararı ile sonuçlanır. Başka il ya da ilçe mülki sınırındaki bir belediyeye katılım olması durumunda belediye sınırı ile birlikte mülki sınır değişmiş sayılır. Ekli (27) sayılı listede yer almakla birlikte, bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar 5393 sayılı Kanunun 8 inci maddesine uygun olarak birleşme veya katılma yoluyla nüfusunu 2000'in üzerine çıkaran belediyelerin tüzel kişilikleri korunur.

(6) Bu madde uyarınca bir başka belediyeye katılmak suretiyle tüzel kişilikleri sona eren belediyelerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları bağlandığı belediyeye devredilir. Bu belediyelerin mahkemelerde süren davalar ile yapılan işlemlere ilişkin olarak açılacak davalarda muhatap, katıldığı belediyedir.

(7) Bu belediyeler, personelini, taşınır ve taşınmazları ile kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarını il özel idaresine veya katılacakları belediyeye, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde bildirir. Bu belediyelerin taşınmazlarının tahsisi ve kiralanması, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, yeni nazım ve uygulama imar planının yapılması, her türlü imar uygulaması (inşaat ruhsatı hariç), iş makineleri ve diğer taşıtların satışı ile borçlanmaları il özel idaresinin veya katılacakları belediyenin onayına bağlıdır. Bu maddeye göre tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin taşınmazlarının satışı ile vadesi tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi aşan borçlanmaları İçişleri Bakanlığının onayına tabidir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı yapılmış memur alımları hariç olmak kaydıyla, bu madde kapsamına giren belediyeler tarafından nakil yoluyla atanacaklar da dahil olmak üzere hiçbir şekilde yeni personel alımı yapılamaz ve bu belediyeler tarafından aynı tarihten itibaren tüzel kişiliğinin sona erdiği tarihi geçecek şekilde veya mevcut hizmet alımlarının kapsamını ve personel sayısını genişletecek şekilde hizmet alımı sözleşmesi düzenlenemez.

(8) Bu maddeye göre il özel idaresi veya belediyelere devredilen personel den ihtiyaç fazlası olanlar geçici 1 inci madde hükümlerine göre kamu kurumlarına devredilir.

(9) Daha önce, birden fazla köy veya köy kısımlarının birleşmesiyle oluşan ve bu Kanuna göre yeniden köye dönüşen belediyelerde, başka bir işleme gerek kalmaksızın valinin uygun görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayı ile birden fazla köy kurulabilir.

Yürürlük

MADDE 5- (1) Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesi; 2 nci maddesi; 3 üncü maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları; 4 üncü maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, altıncı, yedinci, otuzikinci, otuzbeşinci ve otuzyedinci fıkraları; geçici 1 inci maddesinin altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onüçüncü, onbeşinci, onaltıncı, onyedinci ve yirmidördüncü fıkraları; geçici 2 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, altıncı, sekizinci ve dokuzuncu fıkraları ilk mahalli idareler genel seçiminde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.